

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 537/2011-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. apríla 2012 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta o sťažnosti J. Š., K., zastúpenej advokátom JUDr. J. M., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 10 C 349/2008 z 10. septembra 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 12/2011 z 23. mája 2011 takto

r o z h o d o l :

Základné právo J. Š. na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5 Co 12/2011 z 23. mája 2011 porušené nebolo.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 537/2011-12 z 23. novembra 2011 prijal na ďalšie konanie sťažnosť J. Š. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 12/2011 z 23. mája 2011 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka uviedla, že žalobou z 12. decembra 2008 sa domáhala náhrady škody na zdraví peňažným odškodnením bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, ktorú utrpela v dôsledku dopravnej nehody z 10. novembra 2005. Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 10 C 349/2008 z 10. septembra 2010 žalobu sťažovateľky zamietol, pretože jej nárok považoval za premlčaný.

O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 5 Co 12/2011 z 23. mája 2011, ktorým rozhodnutie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že: «Dňa 10.11.2005 sa stala dopravná nehoda, v dôsledku ktorej utrpela sťažovateľka početné závažné poranenia. Dňa 1.8.2008 bol sťažovateľke vypracovaný Posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia...

Hlavným dôvodom odvolacieho súdu, pre ktorý potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice I je, že sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že pojem „dozvie sa o škode“ obsiahnutý v § 106 ods. 1 OZ vyjadruje nie len vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone alebo udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyjadriť (vyčíslit') v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť na súde, preto údajne

správne uzavrel súd prvého stupňa, že nároky žalobkyne sa premlčujú v lehote podľa § 106 ods. 1 OZ (str. 5 a 6 rozsudku).

Prezentovaný názor odvolacieho súdu sa opiera o odôvodnenie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.6.2001, sp. zn. MCdo/37/2000, v zmysle ktorého „Za deň zistenia bolesti nemožno bez ďalšieho považovať deň ukončenia práceneschopnosti poškodeného, ani deň vyhotovenia posudku o bolestnom, ale okamih (deň) ustálenia zdravotného stavu poškodeného.“ Z predmetného rozhodnutia údajne implicitne vyplýva právny záver, že ako náhle možno v zmysle § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z. z.“) považovať zdravotný stav poškodeného za ustálený, t.j. akonáhle možno ohodnotiť bolesť, resp. SSU, týmto okamihom začína plynúť pre uplatnenie dotknutých nárokov dvojročná subjektívna premlčacia lehota v zmysle § 106 OZ, a to bez ohľadu na to, kedy skutočne vyhotoví ošetrojúci lekár posudok o bolestnom a SSU.

Nakoľko bol podľa názoru súdu zdravotný stav sťažovateľky preukázateľne ustálený najneskôr dňa 4.8.2006 (ku dňu právoplatnosti rozsudku Vojenského obvodového súdu v Prešove, ktorým bol vodič P. R. uznaný vinným z trestného činu ublíženia na zdraví), sťažovateľka si žalobou doručenou súdu dňa 15.12.2008 uplatnila svoje nároky na náhradu škody na zdraví až po márnom uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej lehoty, ktorá jej uplynula dňa 4.8.2008. Skutočnosť, že sťažovateľka sa po prvý krát objektívne dozvedela o výške škody až z posudku o bolestnom a SSU vypracovanom ošetrojúcim lekárom MUDr. T. M., CSc. dňa 1.8.2008, nie je podľa súdu právne významná. Odvolací súd preto potvrdil rozsudok prvostupňového súdu v celom rozsahu...»

Argumentáciu odvolacieho súdu potvrdzujúcu správnosť právneho názoru prvostupňového súdu o dôvodnosti vnesenej námietky premlčania považuje sťažovateľka za ústavne nekonformnú, pretože «ustanovenie § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. nezakladá reštriktívny výklad § 106 ods. 1 OZ, v ktorom sa *expressis verbis* uvádza; „...za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.“. Ustanovenie § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. predstavuje tretiu špeciálnu podmienku pre začatie plynutia premlčacej doby v zmysle vyjadrenia kedy najskôr môže začať plynúť premlčacia doba pre príslušný nárok na náhradu škody na zdraví (od momentu, kedy možno zdravotný stav

považovať za ustálený). Účelom príslušného ustanovenia je najmä zabrániť predčasnému vydávaniu posudkov o bolestnom a SSU.

V prípade škody na zdraví plynie iba subjektívna premlčacia doba, ktorej začiatok sa viaže na skutočnosť, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Sťažovateľka opiera svoju argumentáciu o uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 10.6.2008, sp. zn. 6 Co 274/07, s ktorým sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nevysporiadal.»

Sťažovateľka sa takisto nestotožňuje s tvrdením súdu, že „jej zdravotný stav bol preukázateľne ustálený najneskôr dňa 4.8.2006, t. j. ku dňu právoplatnosti rozsudku Vojenského obvodového súdu v Prešove, ktorým bol vodič P. R. uznaný vinným z trestného činu ublíženia na zdraví. Moment ustálenia zdravotného stavu je odbornou medicínskou otázkou, ktorá nijako nesúvisí s právoplatnosťou odsudzujúceho rozsudku. Prvostupňový súd nebol vôbec oprávnený predmetnú otázku hodnotiť. Zistenie momentu ustálenia zdravotného stavu poškodenej je štandardne predmetom znaleckého dokazovania znalcom z odboru zdravotníctva, a to z dôvodu posúdenia, či o jednotlivých nárokoch na náhradu škody môže súd rozhodovať (znalec v konkrétnom prípade spravidla zisťuje, či v čase hodnotenia trvalých následkov poškodenia zdravia ošetroujúcim lekárom bolo možné zdravotný stav poškodenej považovať za ustálený).

Vzhľadom na prezentované skutočnosti sme celkovo presvedčení, že napadnutými rozhodnutiami Okresného súdu Košice I a Krajského súdu v Košiciach, ktorými boli zamietnuté nároky sťažovateľky z dôvodu ich údajného premlčania, nebola poskytnutá sťažovateľke náležitá ochrana jej legitímnych práv. Došlo k vydaniu individuálnych právnych aktov, ktoré nezodpovedajú princípu proporcionality, ako všeobecnému princípu v rámci európskej právnej kultúry. Porušením pravidla proporcionality môže dôjsť ku zásahu do ústavne zaručených práv, a to konkrétne práva na súdnu ochranu.

V danom prípade bol princíp proporcionality porušený tým, že na rozdiel od ustálenej súdnej praxe všeobecných súdov SR, v civilnom konaní prvostupňový ako aj odvolací súd nezákonne prihliadol na žalovaným vznesenú námietku premlčania a uplatnené nároky sťažovateľky vyplývajúce z posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 1.8.2008 považoval nedôvodné za premlčané...

Prvostupňový súd aj odvolací súd tým, že uznali vznesenú námietku premlčania za dôvodnú, napadnutými rozhodnutiami porušili právo sťažovateľky na spravodlivé prejednanie jej veci súdom v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. “.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

«Napadnuté rozhodnutia sú z hľadiska interpretácie objektívneho práva absolútne excesné a vymykajúce sa všeobecným záverom právnej vedy a súdnej praxe. Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 23.05.2011 sp. zn. 5Co/12/2011, konkrétne výrokom: „Potvrďuje rozsudok.“ porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 10.09.2010 sp. zn. 10C/349/2008, konkrétne výrokom: „Žalobu zamieta.“ porušil základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23.05.2011 sp. zn. 5Co/12/2011, sa zrušuje vo výroku: „Potvrďuje rozsudok.“.

Rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 10.09.2010 sp. zn. 10C/349/2008 sa vo výroku: „Žalobu zamieta.“ zrušuje a vec sa v tejto časti vracia Okresnému súdu Košice I na ďalšie konanie.

Krajský súd v Košiciach a Okresný súd Košice I sú spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť advokátovi sťažovateľky náhradu trov konania sťažovateľky.»

Na výzvu ústavného súdu sa k prijatej sťažnosti vyjadril predseda krajského súdu podaním sp. zn. 1 SprV/897/11, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 30. januára 2012. Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení v prvom rade konštatoval, že sťažovateľka v sťažnosti ústavnému súdu uvádza to, čo aj v odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 10 C 349/2008-101, a v ďalšom poukázal na to, že «S dôvodmi odvolania sa vypořiadal odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia. Odvolací súd sa stotožnil s

názorom súdu prvého stupňa, že pojem „dozvie sa o škode“ podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) vyjadruje nielen vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone alebo udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslieť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť na súde, preto správne uzavrel súd prvého stupňa, že nároky žalobkyne sa premlčujú v lehote podľa § 106 ods. 1 OZ so zreteľom na odkaz § 15 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z. Aj samotná žalobkyňa vo svojom vyjadrení doručenom súdu dňa 16.02.2010 uviedla, že v prípade uplatnených nárokov na náhradu škody na zdraví začala jej plynúť dvojročná subjektívna premlčacia lehota a až neskôr poukázala na plynutie premlčacej doby podľa § 104 OZ. Trestné konanie bolo právoplatne skončené 04.08.2006 a bol tam vypracovaný znalecký posudok ohľadom škody na zdraví u poškodenej (žalobkyne) MUDr. B. a nemohlo teda ísť o neuzavretý a neustálený zdravotný stav žalobkyne.

Odvolací súd zaujal názor, že žalobkyňa pri starostlivosti o svoje práva mohla „vystaviť“ ... posudok o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia hneď, po podaní znaleckého posudku MUDr. B.

Po vznesení námietky premlčania práva, nebolo možné žalobkyňi priznať právo, ktoré jej nesporne patrí, lebo sa nestarala o svoje právo a čakala až do roku 2008 s „vypracovaním“ posudku o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia. Žalobkyňi uplynula dvojročná premlčacia lehota najneskôr 04.08.2008. Žaloba bola doručená súdu až 15.12.2008.

Uvedený názor oprel odvolací súd o dôvody rozsudku Najvyššieho súdu SR z 28. júna 2001, sp. zn. M Cdo 37/2008.».

Predseda krajského súdu ďalej uviedol, že napadnutému rozhodnutiu možno vytknúť len to, že odvolací súd sa vo veci sp. zn. 5 Co 12/2011 mohol v odôvodnení rozhodnutia vysporiadať aj s námietkou sťažovateľky o právnom názore vyslovenom v uznesení krajského súdu sp. zn. 6 Co 274/2007 z 10. júna 2008, na ktorý sťažovateľka poukázala v odvolaní proti rozsudku okresného súdu. V tomto judikáte krajského súdu bola riešená otázka premlčania práva podľa Zákonníka práce (§ 263 ods. 3) v znení platnom do 1. apríla 2002.

V závere vyjadrenia predsedu krajského súdu uviedol, že „Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Článok 6 ods. 1 Dohovoru každému zaručuje podať žalobu na uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súd. Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu.

Podľa nášho názoru, právo na spravodlivý proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru, síce zahŕňa mimo iného i právo účastníkov predkladať vyjadrenia, ktoré považujú vo svojej veci za relevantné, ale nezaručuje (však) účastníkom priaznivý výsledok v konaní.

Z vyššie uvedených dôvodov navrhujeme ústavnú sťažnosť odmietnuť.“.

Účastníci konania oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 12/2011 z 23. mája 2011 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. K porušeniu sťažovateľkou označených práv malo dôjsť tým, že krajský súd podľa sťažovateľky dospel k arbitrárnym a svojvoľným záverom pri posudzovaní začiatku plynutia dvojročnej subjektívnej premlčacej doby v súvislosti s jej nárokom na náhradu škody za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia následkom jej úrazu spôsobeného dopravnou nehodou.

Ústavný súd poukazuje predovšetkým na to, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“; čl. 127 ods. 1 ústavy) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, teda nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je, alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave.

Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07).

Vzhľadom na uvedené východiská ústavný súd preskúmal aj napadnuté rozhodnutie krajského súdu, z ktorého vyplývajú tieto relevantné skutočnosti:

«Žalobkyňa sa žalobou na súde domáhala, aby súd zaviazal žalovanú nahradiť jej škodu na zdraví peňažným odškodnením bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 780.665,- Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku spolu s 6,5 % úrokom z omeškania od 5.12.2008 do zaplatenia a žiadala zaviazať žalovanú na náhradu trov konania, žalobu odôvodnila tým, že dňa 10. 11. 2005 okolo 18,05 hod. vodič P. R. cúval so svojim motorovým vozidlom... ohrozil žalobkyňu... Týmto svojim konaním vodič P. R. spôsobil inému ťažkú ujmu na zdraví z nebanlivosti, za čo bol aj trestne stíhaný. Rozsudkom Vojenského obvodového súdu v Prešove dňa 4.8.2006 bol uznaný za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona (účinného do 31.12.2005).

V súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou a následným ublížením na zdraví si žalobkyňa návrhom na uzavretie dohody o vyrovnaní zo dňa 2. 9. 2008 uplatnila podľa ust. § 444 Občianskeho zákonníka právny nárok na jednorázové odškodnenie bolesti a sťaženeho spoločenského uplatnenia...

V tomto prípade bolo osobné motorové vozidlo P..., poistené v poisťovni A... S ohľadom na vyššie uvedené si žalobkyňa podľa § 6 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. uplatňuje zvýšenie náhrady za SSU o 50 %, t. j. o sumu 196.423,50 Sk. Právne svoj nárok odôvodnila s poukazom na ust. § 427 Občianskeho zákonníka a § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších predpisov v zmysle ktorého náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému...

Pokiaľ išlo o včasnosť uplatnenia nároku na náhradu škody žalovaná uviedla, že rozsudok Vojenského obvodového súdu v Prešove sp. zn. 3T 12/2006 zo dňa 4.8.2006, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 4.8.2006, uvádza, že žalobkyňa utrpela pri predmetnej dopravnej nehode vykĺbenie člnkovitej kosti ľavej nohy, odlomenie bázy V. predpriehlavkovej kosti ľavej nohy, odlomenie z člnkovitej kosti a členkovej kosti ľavej nohy a zlomeninu vonkajšieho členka ľavého predkolenia, na ktoré bola liečená a práceneschopná podľa znaleckého posudku z odboru zdravotníctva od 10.11.2005 do 15.2.2006, žalobkyňa si ako poškodená v trestnom konaní uplatnila náhradu škody, pričom

podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku bola so svojim nárokom na náhradu škody odkázaná na občianske súdne konanie, a keďže podľa § 8 ods. 4 zák. č. 437/2004 Z. z. sa lekárske posudok vydáva, len čo zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený; ak ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví, je nepochybné, že žalobkyňa mala vedomosť o škode a o tom, kto za škodu zodpovedá najneskôr dňa 4.8.2006, v čase podania žaloby, t.j. dňa 15.12.2008, žalobkyňa márne uplynula lehota na uplatnenie práva v zmysle ust. § 106 Občianskeho zákonníka a preto sa žalovaná dovoľáva premlčania nároku žalobkyne. ...

Vo včas podanom odvolaní žiadala žalobkyňa napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť, prípadne podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. ...

Zo žalobkyňou uplatnených odvolacích dôvodov, vzhľadom na skutočnosti uvedené v odvolaní, prichádzajú do úvahy iba dôvody podľa § 205 ods.2 písm. c) a f) O. s. p., t. j., že súd neúplne zistil skutkový stav a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ani jeden z týchto odvolacích dôvodov nie je daný. Odvolací dôvod podľa § 205 ods.2 písm. c) O. s. p. sa týka neúplnosti v zisťovaní skutkového stavu veci spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre rozhodnutie súdu prvého stupňa je neúplné, že súd nevykonal účastníkom navrhnutý dôkaz.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzal do úvahy iba skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo a neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá z vykonaných dôkazov vyplynula, resp. vyšla počas konania najavo, jeho skutkové zistenia nie sú založené na chybnom hodnotení dôkazov, nie je logický rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. vierohodnosti a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo bolo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 132 až § 135 O. s. p.

Právnym posúdením je činnosť súdu prvého stupňa, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, t. zn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je jeho omyl pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie),

pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania).

Súd použil správny právny predpis, správne ho aj vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. zn. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania...

Odvolaací súd súhlasí s názorom súdu prvého stupňa, že pojem „dozvie sa o škode“ podľa § 106 ods. 1 OZ vyjadruje nielen vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone alebo udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyjadriť (vyčíslieť) v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť na súde, preto správne uzavrel súd prvého stupňa, že nároky žalobkyne sa premlčujú v lehote podľa § 106 ods. 1 OZ aj so zreteľom na odkaz k § 15 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z. z. Z obsahu spisu vyplýva, že samotná žalobkyňa vo svojom vyjadrení, doručenom súdu dňa 16.2.2010 uvádza, že žalobkyni v prípade uplatnených nárokov na náhradu škody na zdraví začala plynúť dvojročná subjektívna premlčacia lehota, a až neskôr poukázala na plynutie premlčacej doby podľa § 104 OZ. Trestné konanie bolo právoplatne skončené 4.8.2006, tam bol aj vypracovaný znalecký posudok ku škode na zdraví u poškodenej - žalobkyne, a to MUDr. B. ako aj ona uvádzala, nemohlo teda ísť o neuzavretý a neustálený zdravotný stav žalobkyne.

Žalobkyňa si skutočne pri starostlivosti o svoje práva mohla vystaviť posudok o bolestnom ako aj o sťažení spoločenského uplatnenia hneď po podaní znaleckého posudku MUDr. B. Nebolo možné preto priznať právo žalobkyne, ktoré jej nesporne patrí z dôvodu vznesenej námietky premlčania, pretože ona samotná sa nestarala o svoje právo a čakala až do roku 2008 s vystavením a vypracovaním posudku. Zamietnutie žaloby bolo preto zákonné, keďže žalobkyni najneskôr 4.8.2008 uplynula dvojročná subjektívna premlčacia lehota podľa § 106 ods. 1 OZ a žalobu podala po uplynutí tejto premlčacej doby až 15.12.2008...»

Z citovanej časti napadnutého rozhodnutia vyplýva, že krajský súd si osvojil argumentáciu okresného súdu a navyše poukázal aj na skutočnosť, že „Nebolo možné...

priznať právo žalobkyne, ktoré jej nesporne patrí z dôvodu vznesenej námietky premlčania, pretože ona samotná sa nestarala o svoje právo a čakala až do roku 2008 s vystavením a vypracovaním posudku.“. Krajský súd teda vychádzal z dôležitej zásady občianskeho súdneho konania vyjadrenej ako „vigilantibus iura“ („každý nech si stráži svoje práva“) – (§ 1, § 3, § 5 a § 6 Občianskeho súdneho poriadku), z ktorej okrem iného vyplýva priama závislosť ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov konania od ich aktívneho uplatňovania práv, teda skutočnosti, ktorú akceptuje aj judikatúra ústavného súdu (pozri napr. I. ÚS 380/2011, I. ÚS 424/2011, II. ÚS 493/2011).

Podľa názoru ústavného súdu, ktorý preskúmal aj súvisiace trestné konanie, ani inak nemožno závery krajského súdu považovať za svojvoľné, predčasné, arbitrárne, resp. za také, ktoré by odporovali podstate a zmyslu aplikovaných právnych noriem.

Sťažovateľka svoje tvrdenie o porušení označených práv oprela predovšetkým o to, že jej v označenom konaní „*nebola poskytnutá náležitá ochrana jej legitímnych práv*“. K tomu ústavný súd uvádza, že všeobecný súd nemôže porušiť základné právo a právo na spravodlivé súdne konanie, ak postupuje v súlade s účinnou právnou normou. Podľa zistenia ústavného súdu v okolnostiach danej veci tak krajský súd postupoval.

Skutočnosť, že krajský súd sa nestotožnil s názorom sťažovateľky vyjadreným v odvolaní a vyslovil právny názor, s ktorým sťažovateľka nesúhlasí, nemôže sama osebe viesť k záveru o porušení jej práv a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným, už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov všeobecného súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecného súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecnými súdmi, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade,

ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 2/06).

Ústavný súd konštatuje, že po dôkladnom preskúmaní napadnutého rozhodnutia a súvisiaceho spisu, ktorý si zadovážil, sťažovateľkinu námietku porušenia jej práva na súdnu ochranu je potrebné posudzovať aj v kontexte potreby zaručenia právnej istoty ako princípu právneho štátu, z ktorého vychádzala žalovaná strana pri vznesení námietky premlčania, na čo inak mala legitímne oprávnenie. Ak teda všeobecné súdy v okolnostiach danej veci opierajúc svoje rozhodnutie aj o judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky posúdili, že sťažovateľka, ktorá disponovala všetkými informáciami o okolnostiach vzniku škody, ako aj o tom, kto za ňu zodpovedá, avšak svoj nárok si na súde neuplatnila v zákonom ustanovenej lehote, pretože sa nedostatočne „starala o svoje práva“, neporušili jej právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože pri výklade príslušných právnych noriem postupovali ústavne konformným spôsobom tak, že najmä pri výklade § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka nebol narušený účel citovaného článku ústavy a dohovoru.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu sp. zn. 5 Co 12/2011 z 23. mája 2011 nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a ani jej práva na spravodlivé súdne konanie, preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2012